

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stare

izhaja vsak petek ob 12, uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6, drugo dvorišče.

za celo leto 8
za manj premožne 5
v Nemčijo 5
posamezne številke 8 v
Oglaš. po dogovoru.

Štev. 36

V Gorici, 6. setembra 1912.

Leto III.

Evharistični kongres.

Na Dunaj se bodo prihodnji teden obračale oči vseh. Kajti Kralj nebes in zemlje se bo tam proslavljaj; Njegova ljubezen se bo povelečevala, in živo vero bodo stotisoči na slovesen način pred vsem svetom izpričevali, da prebiva Jezus Kristus, naš Bog in Odrešenik, pravresnično z vsemi svojimi lastnostmi kot Bog in človek v zakramentu presv. R. T. — Slava Gospodu! Njemu se bodo tam zastopniki vseh delov sveta poklonili; tja pridejo iz Amerike, iz Azije, Afrike in iz cele Evrope, da povedo z besedo in v dejanju, kako resnično je, kar katoliška cerkev uči o Kristusu in kako neizmernega pomilovanja vredne so tiste duše, ki se Kristusu upirajo in Cerkev zaničujejo. Da Kristus med nami v presv. Evharistiji prebiva kot Bog in človek, da se nam tukaj daje kot Bog in človek v sv. Obhajilu v polno razpolago, to bodo na Dunaju izpovedovali vsi stanovi, njim na čelu sam presvetli cesar Franc Jožef I. in vsi člani visoke cesarske rodovine; to bodo razglašali prvi svetovni učenjaki, to bodo povdarjali državni poslanci in sloviti zastopniki svetnih stanov; in isto bodo izražali neštete množice mož in žena, ki bodo po dunajskih cerkvah Kralja nebes in zemlje dan za dnevom prejemale v svoje srce, ki se bodo zbirale k pobožnostim pred Najsvetejšim ter poslušale besede življenja iz ust slavnih cerkvenih govornikov in ki bodo slavnostni dan 15. septembra v nepreglednih vrstah korakale v svetovni procesiji in svoja kolena pripogibale pred Kristusom, resnično pričujočim pod podobno kruha v presv. Evharistiji. Kako hrepenijo že sedaj nešteta srca, gledati vsaj enkrat v življenju dostojno, kolikor je v človeških močeh povelečanega in proslavljenega Kristusa. Njega, ki je drugače od tolikih tako zapuščen, toliko zaničevan in zametan. Kako trepeta že sedaj vsako verno katoliško srce, da se bo enkrat tudi dvamilijonsko svetovno mesto klanjalo Gospodu ki nas tako neizmerno ljubi...

Tudi nasprotniki bodo gledali te dni na Dunaj, polni zavisti, onemoglega gneva in tudi strupenega sovraštva. Tedne in tedne bljuvaio posebno socialisti in svobomiselci najhujša bogokletstva proti kato-

liški cerkvi in zakramentu sv. R. Telesa. To delajo tisti, ki trdijo, da se za vero nočejo nič meniti — hinavci! A vse njih klevete ne izdajo nič; kakor nekdanji farizeji bodo morali tudi oni pustiti, da množice in zastopniki vseh narodov in stanov Kristusa proslavljajo in mu kličejo: Hozana, Sin Davidov!

Tudi mi Slovenci bomo tam gori častno zastopani. Nad 3500 nas bo; med njimi gorških Slovencev 450. Z veseljem in navdušenjem hočemo iti na Dunaj, da se tam vdeležimo slavlja, kakor ga svet že stoletja ni videl!

Nekaj navodil.

V naslednjem podajamo nekaj podatkov, ki se tičejo potovanja in romanja na Dunaj ter cele slovesnosti pri kongresu.

1. Pristopnice, železniške legitimacije, nakaznice za stanovanje in hrano, kongresne znake in knjigo »Voditelj po Dunaju« dobijo vsi prijavljeni po razmerju pristopnine in svojih želj **do nedelje ali k večjemu do ponedeljka v roke**. Vse stvari se že razdeljene določijo zadevnim duhovnim uradom. Čč. gg. dušni pastirji pa naj vse reči čim prej med prijavljence razdelé ter naj pri tem natanko vpoštevajo določbe katere jim hkrati s pošiljatvijo določljive škofijski odbor v Gorici, poseno točko, da vsakdo plača takoj prenočišče, za katero se je bil svoječasno prijavil, a ga ni še poravnal.

2. Iz mesta Gorice odpotuje sicer večina slovenskih udeležencev v torek ob 6h zvečer. **Toda večina slovenskih udeležencev z Goriškega sploh odide na Dunaj v torek 10. septembra z državno železnico z osebnim vlakom, ki odhaja z Gorice ob 11.13 dop. in ki dojde terei na Dunaj na zapadnem kolodvoru sredo 11. septembra ob 6.40 zjutraj**. Te bo pričakoval na Dunaju voditelj, ki nam bo potem ves čas na razpolago. Z udeleženci, ki odpotujejo iz Gorice s tem vlakom, pojde tudi vlč. g. dr. Jos. Srebrnič.

Do nje na se vsi obračajo za poiasnila. Oni, ki odidejo z drugimi vlaki bodisi z južno bodisi z državno železnico, naj skrbijo za to, da najdejo frančiškansko cerkev v I. okraju, kjer se bomo Slovenci zbirali in dobivali vsa druga navodila glede pobožnosti, sestankov, posebno na gledé procesije. Ta navodila bo treba strogo

in natanko izvajati. — Ravno tako naj dotičniki skrbijo, da najdejo prenočišče in prostore za skupne obede in večerje, ako so si jih naročili. Priporočamo pa vsem udeležencem potrpežljivost ker pri tolikem številu male nevšečnosti niso izključene.

3. Znižane cene za vožnjo po železnici, do katerih imajo pravico priglašenci, veljajo **za pot na Dunaj od 5. do polnoči vstetega 15. sept. 1912; za povratek pa z Dunaja domov od 12. do polnoči vstetega 22. septembra**. Vožnja se sme bodisi pri potu na Dunaj ali pri potu z Dunaja domov **enkrat v poljubni postaji prekiniti**, mora se pa karta in izkaznica službujočemu uradniku predložiti v potrdilo. Čas, za katerega se sme vožnja prekiniti, ni omejen, pač pa se mora potovanje pri vožnji na Dunaj do polnoči 15., oziroma pri vožnji domov do polnoči 22. septembra dovršiti, drugače izgubi karta veljavo. — Vipavska železnica je lokalna zato mora vsakdo ki se vozi po njej, plačati navadno ceno.

4. Vsak udeleženec naj vzame seboj praznjo — črno, ali vsaj temno obleko, in gorko, ker je na Dunaju hladno. Svetujemo tudi vsakemu, da vzame seboj kar rabi za čedenje obleke, rok in glave to je: krtače, brisavko, milo, glavnik. Pri procesiji na Dunaju **mora biti vsakdo v dostojnem stanju!** Ravno tako svetujemo vsakemu, da vzame seboj poleg dovolj denarja, da ne pride v zadrego, tudi nekaj domačih tečnih jedil. **Orlom priporočamo**, da nesejo svojo **uniformo** lepo zvito seboj na Dunaj, da se med potjo ne pokvari. Glede nastopa pri procesiji dobé potem natanja navodila v frančiškanski cerkvi na Dunaju.

5. Prosimo vse čč. gg. duhovnike, da največjim nemščine stojijo ob strani v vsakem oziru; naj jih poučijo že doma pri razdeljevanju pristopnic, legitimacij i. t. d., kaj naj vzamejo seboj, kako naj se vedejo po poti, na Dunaju, pri procesiji; **poskrbijo naj tudi, da vsakdo podpiše železniško legitimacijo** in naj razložijo, kaj treba storiti, če se hoče kedo medpotoma ustaviti za en ali več dnevov.

Pričetek slovesnosti.

S ponedeljkom 9. septembra imamo že nekako uvod k slovesnostim evharističnega kongresa. Tedaj bo posebno odposlanstvo z Dunaja slovesno pozdravilo in

sprejelo papeževega odposlanca kardinala von Rossuma na avstrijski laški meji v Pontebbi. Papežev odposlanec se vozi na Dunaj z dvornim vlakom, ki mu ga je nasproti odposlal sam cesar. — V torek ob 3h 14 min. popoldne pride v Rekawinkel v prvo postajo dunajske nadškofije kjer bo spet slovesno sprejet; okoli 4h dojde na zapadni kolodvor na Dunaju, kjer bo zopet pozdravljen in od tam gre njegova pot med nepreglednimi vrstami belo oblečenih deklic ter špalirji mladeniških in deških društev po Mariahilferstrasse do Ringa, kjer ga nalašč v ta namen prirejenem prostoru pričakuje kardinal dunajski z duhovščino in župan dunajskega mesta s starešini. Po slovesnem pozdravu pojde papežev odposlanec v procesiji v cerkev sv. Štefana, da počasti Najsvetejše, od tam potem v cesarsko palačo.

V sredo 11. septembra pričenejo že slavnostna zborovanja; in sicer bode prvo od 5. do 7. ure zvečer v Rotundi v Pratru. Sprva je bila v ta namen določena cerkev sv. Štefana. Pa izkazala se je premajhno, ker ima prostora za samo 7000 oseb; zato so za zborovanja izrali Rotundo, velikansko, okroglo poslopje, v katerem je prostora za 10.000 sedežev in poleg tega še za 50.000 ljudi. Tu torej bodo imeli vsi dovolj prostora.

Vdeležencev, ki niso na Dunaju doma, se je priglasilo za kongres nad 100.000.

Vspored za Slovence.

Slovenci imamo pri kongresu še svoj posebni vsposed, čegar točke odpadejo seveda le na jutranje in večerne ure. Svoje zbirališče imamo Slovenci v frančiškanski cerkvi (Franziskanerkirche), ki je prav blizu cerkve sv. Štefana v I. okraju (Bezirk) — Weihburggasse. Cerkevne slovesnosti se bodo vršile v sledečem redu:

Četrtek, 12. septembra, ob 6. uri zjutraj govori dr. Andr. Karlin, škof tržaško-koprski: »Evharistija središče krščanske družine«. Pontifikalna maša. Ob 6. uri zvečer: župnik Janez Kalan »Kaj vidi Jezus iz tabernakelja po naši domovini?« Litanije z blagoslovom.

Petek, 13. septembra, ob 6. uri zjutraj: Dr. Ant. Bon. Jeglič, knezoškof ljubljanski: »Evharistija in mladina«. Pontifikalna maša. — Ob 6. uri zvečer: kanonik dr. Josip Gruden: »Socialni pomen evharistije«. Litanije z blagoslovom.

Soboto, 14. septembra, ob 6. uri zjutraj: Dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski: »Kako povzdigniti češčenje sv. Rešnjega Telesa med Slovenci?« Pontifikalna maša. — Ob 6. uri zvečer: profesor dr. Ant. Medved: »Izobraženstvo in evharistija«. Litanije z blagoslovom.

V nedeljo, 15. septembra, ob pol 6. uri: Dr. Frančišek Borgi Sedej, knezonadškof goriški: »Izpričevanje sv. evharistije v javnem življenju«. Pontifikalna maša.

Razven tega bode še v petek v veliki dvorani rokodelskega društva en govor in predavanje s krasnimi skioptičnimi slikami, ki so nalašč za dunajski kongres prirejene. Čas, predmet govorov in osebe govornikov se bode pozneje naznanilo. V so-

boto zvečer priredi društvo »Straža« v čast Slovincem pozdravni večer.

Splošni vsposed.

K splošnemu vsposedu bi sporočili sledeče: Prvo slavnostno zborovanje v veliki »Rotundi« v Pratru v sredo 11. septembra ob 5. uri popoldne. Tu bodo pozdravili kongres papežev odposlanec kardinal von Rossum, dunajski kardinal Nagl, naučni minister Hussarek, deželni maršal princ Lichtenstein, dunajski župan Neumayer. Za temi pozdravi bosta dva govora. Prvi govor bo imel vseučiliščni profesor dr. Swoboda. Za njim bo govoril kranjski deželni glavar dr. Šusteršič: »O Sprejemu, razširjanju in obrambi dedščine Kristusove«. — V četrtek od 6. do 8. ure pridige in pontifikalne maše v raznih dunajskih cerkvah; dopoldne shodi raznih odsekov; zvečer od 5. do 7. ure slavnostno zborovanje v Rotundi. Govore: Dr. Jos. Bugatto: »V spomin na P. Marka di Aviano«; Mgr. Josef Rainer iz Amerike: »Tridentinski cerkveni zbor«; dr. Adolf Donders: »Nebeški in zemeljski kruh delavcev«. — Zvečer ob 8. uri ima v stolnici pri sv. Štefanu nemško pridigo dr. M^oiel Napotnik, knezoškof lavantinski. — V petek, dne 15. septembra od 6. do 8. ure pridige in pontifikalne maše. Dopoldne in popoldne molitvene ure in zborovanja odsekov. Zvečer od 5. do 7. ure slavnostno zborovanje v Rotundi. Govoré: Msgr. Iv. Štöber: »Sv. Alfonz in sv. Klemen Hofbauer«; dr. Mihael Hoffman S. J.: »Evharistija in redovno življenje«; grof Alfred Ressgnier: »Mir narodov pred tabernakeljom«; P. Bonaventura Krotz: »Obnovljenje nastirškega delovanja«. — V soboto, dne 14. septembra od 6. do 8. ure pridige in pontifikalne maše. Dopoldne od 11. do 1. ure slavnostno zborovanje v Rotundi. Govoré: Dr. P. Künzle: »Mati lepe ljubezni in evharistija«; profesor Géza Somnich: »Evharistija in bodočnost cerkve«. Sklenjeni govor kardinala von Rossum. Popoldne ob pol 3. uri slavnostni koncert v dvorani glasbenega društva (Musikvereinssaal): Klafsky: »Rosa mystica«. P. Hartmann: »Zadnja večerica«. — V nedeljo, dne 15. septembra zjutraj pontifikalne maše in obhajila.

Procesija.

Procesija se prične pomikati naprej že ob 7¹/₄ zjutraj. Duhovniki pridejo na vrsto šele ob 10¹/₂. Ob 11¹/₂ prične nastopati spremstvo cesarjevo. Cesar sam pa ob 12h.

V procesiji bodo tudi mnogi državni noslanci. Do sedaj se jih je javilo nad 90. Slovenci bodo v procesiji šli drugi za drugimi iz Koroške, Štajerske in Kranjske. Neposredno za Kranjci pridemo mi goriški Slovenci, ki bodemo tvorili skupino s številko 92. — Duhovniki, ki so se priglasili za procesijo v duh, skupini, morajo biti pri udeležbi v talarju in roketu. Drugim, ki pridejo s slovensko skupino, tega ni treba imeti. Želeti je, da je v sprevedu čim več društvenih zastav narodnih noš in Orlov v kroju. — Moški imajo pri procesiji črno ali vsaj temno obleko.

Še nekaj navodil.

V nedeljo 15. septembra izpolni na Dunaju vsakdo svojo nedeljsko dolžnost, da se le procesije in ž njo združene sv. maše na en ali drug način udeleži!

V petek, 13. septembra vživajo lahko vsi udeleženci kongresa na Dunaju mesne jedi, kolikor hočejo. Dunajski kardinal je v ta namen dal za udeležence splošno dišpenzo.

Odpustki.

K sklepu naj omenimo še to-le: Kdor se udeleži evharističnega kongresa, sprejme sv. zakramente, obišče katerokoli cerkev in moli za sv. cerkev, za spreobrnjenje grešnikov, za odpravo krivih ver in edinost krščanskih vladarjev, dobi popolni odpustek. Kdor ob času evh. kongresa moli v katerikoli cerkve na svetu pred Najsv. zakramentom za navedene namene, dobi odpustek 7 let in 7 kvadragen. Letos je rimski papež dodal še ta-le odpustek. Kdor sprejme sv. zakramente obišče katerokoli cerkev in ko bona Dunaju procesija, prejme sv. zakramente, dobi popolni odpustek. Naj dodamo še, da bodo škofje, ki bodo imeli v cerkvi sv. Štefana slovesno mašo, vselej na koncu podeljevali apostolski blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek.

In tako v Božjem imenu na Dunaj! — Kdor bo tam gori, naj gre kolikor mogoče dostikrat v tistih svetih dnevih k sv. Obhajilu; a ravno isto naj delajo vsi ki ostanejo doma! — Gotovo boste trudni na Dunaju, radi toliko novih in velikih vtisov, radi hoje itd. Ampak na to ni treba nič dati! Kdor se boji trudnosti in različnih nevesčnosti, naj ostane raje doma!

Drugi pa gremo na Dunaj, pogumni in v zavesti, da bode treba marsikaj prenesti in marsikaj potrpeti, kar pa nas ne more zadrževati, da se polni svetega nadušenja poklonimo s stotisoči tudi mi Kralju nebes in zemlje, Gospodu Jezusu Kristusu v presv. Evharistiji, kateremu bodi čast in slava vse veke! —

Po svetu.

Na Ruskem ni nikdar pravega miru. Kakor poročajo angleški listi, se je uprlo v Črnem morju rusko vojno brodovje. Uporne ladje so začele streljati na trdnjavo Sevastopol. Trdnjava pa je tako odločno s kanoni odgovorila, da se je 1 ladja baje potopila. Ena ruska vojna ladja je pribežala v neko bolgarsko luko. — **Bolgarija** je odločno odklonila zvezo s Srbijo, ki je sedaj popolnoma osamljena. Zdi se, da je Bolgarija precej vnetja za Avstrijo. Posebno so Bolgari zadovoljni, ker je naš zunanji minister Rumuniji priporočal, naj v slučaju bolgarsko-turške vojne ostane mirna. — **Srbski princ Jurij** je v Parizu znorel vsled nerednega življenja. — **Na Balkanu** so razmere še vedno napete. Turška vlada hoče Albance potolažiti z denarjem. Celih 50.000 funtov hočejo Turki razdeliti Albancem. Na drugi strani pa se gibljejo armenski revolucionarji. Bolgarski vstaši so ob bolgarski meji razstrelili vse mostove. — **Nemški cesar**, ki je nekoliko ozdravel, se je udeležil vaj švicarske armade. Cesar se je

sam vlegel v jarke med vojake in streljal. Ko je vstal, so mu švicarski vojaki z rokami čistili obleko, kar se mu je zelo dopadlo. — **Na Ogrskem** bo kmalu sklican državni zbor. Grof Tisza bo odstopil od predsedstva, ker ga poslanci preveč sovražijo. — **O vojni med Lahij in Turki** je čuti vedno manj. Vrše se v Švici tajna pogajanja med obema državama. Uspehi bo najbrže ta: Italija obdrži Tripolitanijsko in Cirenajko,

zakar bo plačala Turkom lepo odškodnino. Sultan pa bo ostal i nadalje verski poglavar teh dežel. Otoke v Egejskem morju bodo Lahij najbrže morali Turkom vrniti, ker bi ne dovolil Anglež, da bi se laška moč razširila i na Egejskem morju. — **Grška** pa bi tudi rada dobila te otoke, na katerih prebivajo sami Grki. Ni izključeno, da bodo Grki udarili. Poročajo, da je grška armada mobilizirana. Seveda Grki

sami ne bodo opravili proti Turkom nič. Enkrat so bili že dobro tepeni. — **Angleži** bodo zgradili zopet več vojnih ladij, ki bodo tako velike kakor jih nima nobena druga država. — **V Meksiki** divja vstaja naprej. Vstaši so v mestu Kananeji obkolili 2000 Amerikancev. Vstaši groze, da jih pokoljejo. Ameriške Zedinjene države zahtevajo, da Meksika napravi red, sicer ga napravijo Zedinjene države.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Ko je bila došla tja, je bil pravi boj že končan in začela se je bila grozna moritev neoboroženih in ranjenih. Najprej je skušala priti v grad s strani Karusejskega trga. Toda tam je bila v ozkih malih ulicah taka gneča, da se ni mogla preriti niti na dvorišče. Nosili so mnogo ranjencev mimo nje, same sankilote in narodne brambovce, ter nekaj marsejcev, in bila je prisiljena streči jim po samaritansko, četudi se je njeno srce protivilo divjostim stvari, za katero so ti ljudje dobili svoje rane. Niti enega ranjenega Švicarja ali plešiča niso prinesli iz grada, pač pa njih okrvavljene ude in glave na sulicah in drogovi. Dasi tudi je bila pogumna, ni si upala gledati nanje, ker se je bala, da ne bi ugledala med njimi glave svojega dragega starega očeta ali Rudolfa.

Več ur se je tako morala muditi v nekem pritličju ulice Sen-Nikéz. Šele kasno popoldne se ji je posrečilo zapustiti ranjence pod pretvezo, da gre po novo platno za obvezovanje. Neki častnik narodne brambe ji je pomagal; drugače bi bili suroveži s s lo pr držali „lepo državljanko“. Potem pa se je morala še truditi, da se je otrešla častnika, ki se je zdaj postavil za njenega varuha. Slednjič se ji je posrečilo, da mu je ušla in poskušala je priti v grad od strani Marzanskega dvora. Sankiloti (jakobinci) ki so stali tam, so se ji smejali, ko je rekla, da hoče obvezovati ranjence.

„Tukaj ni ničesar več za obvezovanje, srček“, je rekel eden. „Toda tu zraven v Švicarskem dvoru plešejo veselo, če hočeš plesati tudi ti — ajdimo!“

Res so se tam ti divjaki, pojoč svoje divje pesmi, vrteli okoli visoko plapolajočega ognja, v katerega so metali — z grozo je Marta rekla, da ne more ponoviti, kaj. Po lužah krvi in čez mrtva trupla je konečno prišla v veliko stopnišče. Stopnice same so bile z mrtveci čisto zagrajene; do osemdeset Švicarjev je bilo tam padlo ramo ob rami. Videla je bila do zdaj toliko strašnega, da si je upala pogledati mrtvim častnikom v obličje, znova se boječ pri vsakem, da je morda njen ženin. Vedela je, da mora svojega očeta iskati v kraljevi predstobi in tako se je opogumila splaziti se gori po okrvavljenih stopnicah. Toda ni ga našla več in je šele od mene izvedela gotovo poročilo o njegovi junaški smrti.

Upajoč tedaj, da se je morda rešil, odšla je doli v vrt in je tam začela med mrlički iskati svojega ženina. Mračilo se je že, ko ga je slednjič našla blizu stopnic, ki vodijo na teraso Fejant. Dva naša vojaka sta se bila čezenj in ga tako deloma pokrila. Toda roka, ki je krčevito držal meč, je imela poročni perstan na prstu in takoj

ga je spoznala. Marta je izprva mislila, da je zaročenec mrtev in jokajoč se je vrgla na tla poleg njega. Ko pa mu je brisala kri s čela in poljubila blede ustne, je začutila, da še živi. Ker je izgubil mnogo krvi, se je onesvestil, kakor da bi bil mrtev.

Z oddelkom, ki ga je Derviji pomotoma odposlal v legislativo za brambo kralja, je bil Reding prodril do teh stopnic. Tu pa se je z mnogimi tovariši zgrudil v vročem boju že oslabiljen od težke rane na roki in ko je dobil čez glavo še tri udarce s sabljo. Kaj se je pozneje zgodilo ž njim, dokler se ni po prizadevanju svoje neveste zopet zbudil k življenju, o tem ni vedel povedati ničesar.

Marta je potem zastoj skušala spraviti Redinga iz vrta. Komaj, komaj se ji je posrečilo do smrti oslabelega zaročenca skriti za olean-drove grme, kjer je bil nekoliko varnejši pred zdvijano druhaljo, ki se je še vedno klatila po vrtu in prisegala „maščevanje za padle brate“. Skoro čudež je bil, da je niso zasledili. Morem si to razložiti le s tem, da je vzžareli požar v Švicarskem dvoru za nekaj časa pritegnil nase pozornost morivcev.

Seveda mi Marta ni mogla takrat tako natančno pripovedovati svojih in Redingovih doživljajev, kakor sem jih izvedel pozneje in jih takaj sporočujem. V kratkih besedah mi le povedala, da je težko ranjen in me je vedla k njemu. Reding mi je dal roko in se veselil, da sem se tudi jaz rešil. „A istotako ranjen“, je rekel, „namignivši na obvezo krog mole glave. „Hudo, kali?“

„Ne, sreča, da ni huja!“ sem odgovoril. Ob takem dnevu je treba zahvaliti Boga, če si človek reši življenje in eno oko.“

Marta se je lako brigala za bolečine svojega ženina, da je šele zdaj opazila moje stanje. Toda ni bilo ne časa ne kraja za dolgo pogovarjanje. Naglo sta Unterwaldovca napravila iz nekaj kolov, ki jih je prej rabil vrtnar za rastline, in iz vrbja nekako nosilnico in položila sta nanjo Redinga, ki ga je Brunner pogrnil s svojo jakobinsko suknjo. Potem smo oprezno šli skozi vratica oranžnega gaja in došli smo v nasproti ležečo ulico. Tu pa nas je srečala patrolja narodne brambe!

„Stoj! Kaj imate tu, državljani?“ je vprašal njih vodja.

„Ranjenege brata!“ je drzno odvrnil Brunner, ki je z zavihinimi rokavi šel spredaj.

„Ha, prokleti Švicarji so ga tudi žalostno zdelali!“ je zaklical eden iz njihove trume.

„Da, zelo žalostno!“ ie odgovoril Brunner. „Rad bi poplačal paglavcem, ki so to storili!“

„Le zanesite se nato, državljani, se jim že unese. Nobeden ne uide živ. Stražam v nekaterih pariških vojašnicah smo danes že pokazali in jutri zjutraj pridejo drugi na vrsto. Saj pojdete z nami, državljani?“

Seveda! Če morajo Švicarji v krtovo deželo, moram biti na vsak način zraven.“

„Dobro! Živio narod!“ in patrolja je odšla dalje.

(Dalje priu.)

Stefan Orlovski.

(Slika iz rusko-poljskih razmor.)

Dr. LEOPOLD LENARD.

(Dalje.)

Začeli so toraj iskati onega skrivnostnega učitelja na Ljudski šoli v Krakovu. Kakor že rečeno, se je kmalu izkazalo da ne more noben učitelj na kakšni šoli v Krakovu priti v poštev, kmalu so se pa pričeli množiti dokazi, da je dotična skriv-

nostna oseba gospod Stanislav Ribak, uradnik v društvu »Ljudska šola« v Krakovu.

Prvi povod k sumu je dalo dejstvo, da potem, ko ni on bil več v odboru narodne delavske organizacije, so tudi prenehale aretacije med voditelji te stranke. Bivši tovariši so začeli v Krakovu opazovati njegovo življenje, toda Ribak je bil silno previden. Živel je jako skromno, zahajal ni nikamor in ni pokazal, da bi prejemal od kod večjo vsoto denarja. Vendar so

kmalu izvohali, da odpotuje on redno vsak mesec nekam na prusko Šlezijo.

Ribak je izdajal v Krakovu nek listič za revolucijo na Ruskem in ga pošiljal čez mejo v rusko državo. Bivši tovariši so začeli preiskavati in izkazalo se je, da ruska policija areтира jako mnogo zlasti naročnikov tega lista. Ribak je namreč ruski vladi izdajal osebe, ki so naročale in dopisovale iz Ruskega v njegov list.

Toda vse to so bile samo še sumnje, trdnejši dokaz je dalo sledeče dejstvo.

Organizacija je hotela poslati v Varšavo na Rusko neko važno naročilo in za to je bilo treba izbrati človeka, ki bi na Ruskem ne bil veliko znan in ne vzbujal sum. Izbrali so toraj necega poljskega dijaka, ki je študiral v Pragi in drugače s poljskimi krogi na Ruskem ni imel nobenih stikov. Dotični dijak se je iz Prage peljal čez Krakov v Varšavo. Med potjo se je v Krakovu sešel z Ribakom in mu je zasebno povedal neke reči, o katerih ni govoril z nobenim drugim. Prišedši v Varšavo je bil dotični dijak takoj na kolodvoru aretiran in odpeljan v ječo v trdnjavo. Dobil pa je priliko, da je iz ječe pisal pismo svojim tovarišem v Krakovu in v dotičnem pismu je povedal, da so ga pri zasliševanju vpraševali po neklih rečeh, katere je govoril samo Ribaku in nobenemu drugemu. Kako toraj, da je Varšavska policija takoj zvedela za dotični pogovor.

Med tem je Orlovski zbežal iz ječe in prišel v Krakov. Tu je zvedel, da je njegov bivši tovariš Ribak na sumu, da je postal ruski špijon. Toda on tega ni hotel verjeti in je nadaljeval z njim svoje občevanje. Ta zaupljivost v prijatelja bi ga pa kmalu vnela življenje.

Nekoč ga je Ribak vprašal med pogovorom, če se ne misli še kedaj vrniti na Rusko. Orlovski je odgovoril, da mora v kratkem iti domov obiskat stariše, samo ne ve, kako priti do kakšnega potnega lista, ker s svojim potnim listom seveda ne more. Ribak mu je odgovoril, da mu v tem oziru lahko on postreže, ker mu je res kmalu prinesel na videz čisto dobri in pravilni avstrijski potni list glaseč se na ime Orlovskega in preskrbljen s podpisom in pečatom ruskega konzula v Levovu. Kakor se je namreč izkazalo pozneje, je imel Ribak takorekoč celo tovarno za potne liste. S pomočjo ruske tajne policije je ponarejal avstrijske potne liste in jih izročal raznim osebam, ki so iz kakoršnega koli vzroka bile preganjane od ruske policije in niso imele ruskih potnih listov. Ko je take osebe prevedel s ponarejenih potnih listov in jih nagovoril, da so šle čez mejo na Rusko, je iz Krakova brzovjavil ruski policiji, da jih je prijemala na meji.

(Konec pride.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Rihemberg. Vabilo k veselici, katero priredi »Kršč. social. izobr. društvo« v Rihembergu s sodelovanjem »Orlovske« godbe iz Šmarij dne 15. sept. 1912 ob 3 in pol pop. v Rihembergu na »Governic«. Vstopnina s sedežem 1 K, stojišče 40 vin. Vspored: 1. Orlovska himna; godba. 2. Ant. Foester: Planinska, meš. zbor. 3. Limbarski: Bratom Orlom, deklamacija. 4. Jozef Kocijančič: Popotna pesem, peteroglasni ženski zbor. 5. Hej Slovenci; godba. 6. Ant. Hajdnhil: Sirota, moški zbor z alt-solom. 7. Miroslav Vilhar: Srecu, altov samospev. 8. Lepa naša domovina; godba. 9. I. Malát: Tički, meš. zbor. 10. A. M. Slomšek: Glasni zvonček naše vesti, dekl. 11. Banovci; godba. 12. P. Hug. Sattner:

Po zimi iz šole, meš. zbor. 13. Hrabroslav Volarič: Pogled v nedolžno oko, sopran-solo. 14. Bodi zdrava domovina; godba. 15. Ant. Medved: Prvi april šaljivo-resna igra v dveh dejanjih. 16. H. O. Vogrič: Temu treba se privaditi, kuplet. 17. I. Laharnar: Kadar mlado leto, meš. zbor. 18. Naprej; godba.

Sv. Križ. Predzadnjo nedeljo smo imeli v našem društvu lepo predavanje. G. Stanič nam je v krasnih besedah razložil gospodarskih in kulturni pomen samostanov na Primorskem. Slušatelji so parljivo sledili g. govorniku in so mu bili zelo hvaležni za lepi govor. Ravno isti gospod napravi prihodnjo nedeljo zopet novo predavanje. Vsi somišljeniki se prijazno vabijo, da se predavanja mnogoštevilno udeležijo.

Pri Sv. Luciji bo prihodnjo nedeljo 8. t. m. javno predavanje o zanimivem vprašanju: o davkih. Predavanje se vrši pod lipo pri Pečanu (zraven hiše g. Petra Munih) in prične takoj po večernicah. K obilni udeležbi vabi odbor društva „Soče“.

DoL. Otlica. Igra, katero je na novo ustanovljeno kat. slov. izobraž. društvo „Marijin Dom“ priredilo v nedeljo je prav krasno vspela. Dvorana je bila nabito polna, nekateri so se celo morali vrniti radi pomankanja prostora. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno še posebej pohvaliti nekatere igralke, katere se lahko z vsako mestno izurjeno igralko primirjajo, kakor Bernardka, Zofija, Barba, Otilja, Eleonora in tudi druge. Pred vsem bodi tu to vpošteto, da so bile vse sedaj prvokrat na odru. Marsikatero oko je roselo ob koncu, ko je videlo, v igri „Lurška postarica“ prej popolnoma neverno grofinjo, potem pa radi velikega čudeža nad svojo slepo hčerjo — verno, Nikakor pa ne morem kot vsakletni obiskovalec Otlice pozabiti „Krčmarja pri zvitem rogu“, menda so bili sledeči možje (J. G. gospodar krčme, A. P., J. Č. in par krojačev), ti so prav mojstersko rešili svoje vloge in zanje nimam dovolj hvale. Krasno dvorano z svojim lepim barvanim odrom je vse občudovalo, kar do sedaj ni bilo še videti na Gori. Radi pomankanja prostora, radi velike evharistične slavnosti, katera je bila ta dan v Logu in na željo mnogih občanov, kateri potem so od svojih doma veliko slišali, se bo igra z ravno istim sporedom v nedeljo 8. septembra ponovila; začetek ob 3 h popoldne. (Zadnje pozneje došlo Uredništvo).

Sveto pri Komnu.— Vabimo k veselici, katero priredi sl. kat. izobr. društvo v Svetem s sodelovanjem bratskih društev iz Komna in Temnice na dvorišču g. Irana Štolfa štev. 77, v nedeljo, dne 8. sept. t. l. ob 4 in pol popoldne. Vspored: 1. Koračnica, tamb. zbor; 2. Planinska, moški zbor; 3. Šivilja, ženski zbor; 4. Na planine, mešan zbor; 5. Gospa Kordula, veseloigra v 2 dejanjih; 6. Valček, tamb. zbor; 7. Triglav, moški zbor; 8. Rožmarin, 6 glasen, ženski zbor; 9. Zenin Miha, igra bratska društva iz Temnice; 10. »Današnji svet«, deklamacija. 11. »Večernica«, mešan zbor. Vstopnina: s sedežem 80 v, brez sedeža 40 v. Odbor.

Prvačina. Kat. sl. izobr. društvo v Prvačini vprizori v nedeljo dne 8. t. m. narodni igrokaz »Stari in mladi«. Spored obsega tudi petje in deklamacijo. Ker se vrši veselica v zaprtem, na novo vremenem prostoru, se neugodnega vremena ne bo vpoštevalo, pač se pa pričakuje obilo udeležbe. Igra »Stari in mladi« ni šalo ne žaloigra, ampak podučna, žal tudi polna resnice; na Goriškem se menda še ni igrala — sicer je nova, komaj v tisku. Natančnejši vspered pr.hodnjič.

Naša mladina.

Slomškova slavnost v Mirnu, ki bi se imela vršiti 8. t. m., je vsled raznih ovir preložena na prvo nedeljo v oktobru.

Orel na Krasu. V nedeljo, dne 1. t. m. se je končno ustanovilo »Kraško okrožje« »Orla«. V odbor so izvoljeni: M. Zavadlal (preds.), Fr. Stepančič (nač.), M. Kragelj, Grobiča Rafael, Peter Grgič, Ivan Črni-goj. — Orlovska misel se širi na Krasu v-

kljub velikemu nasprotovanju naših prijateljev. Na zdar!

Zadružništvo.

Cerkno. »Kmetijsko društvo« v Cerknem naznanja, da se občni zbor društva pret. nedeljo ni vršil vsled prepičle udeležbe in da se bo vršil drugi občni zbor 22. t. m. z istim dnevnim redom.

Bilje. Občni zbor »Hranilnica in posojilnica« v Biljah bo v prostorih »Kmet. društva« dne 22. t. m. ob 4h popoldne. Dnevni red po pravilih.

»Kmečka hran. in pos. v Hudijužni« bo imela redni občni zbor v nedeljo 29. sept. ob 3 in pol uri pop. v društvenem prostoru. Vspored: Poročilo o delovanju l. 1911. Potrditve računskega zaključka. Volitev načelstva in nadzorstva. Predlogi in slučajnosti.

Mirnik. Občni zbor »Kmečke hran. in posojilnice, reg. zad. z neom. zav. v Mirniku« se vrši v nedeljo dne 15. septembra t. l. v župnišču v Mirniku po popold. službi božji. Dnevni red: 1. Potrjenje računskega sklepa za l. 1911. 2. Volitev nadzorstva. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Delavski vestnik.

Zopet socialistični trot. V rdečem konsumu v Idriji je služboval hud socialist 46 letni Janez P o d o b n i k, vpokojeni rudar. Nazori tega moža so bili tako bratski, da je v teku 5—6 let **poneveril 16.673 kron krvavo prisluženih delavskih denarjev** s tem, da je to vsoto spravil v svoj žep mestu v blagajno. Mož je ukradene tisočke lepo napravil. Zato bo sedel poldrugo leto v trdi ječi, kjer se bo postil in na trdem ležal. Za Nabrežino torej Idrija! Takih slučajev je povsod vse polno! Kdor nima vere, nima vesti! Kdo mu bo zaupal?

Proti pijančevanju.

Šnopsarska kuča. Iz Tolminskega glavarstva (ime vasi zamolčimo) nam poročajo: Pravijo, da so nekje pri nekem kmetu popili pri letošnji košnji v ednem tednu sto litrov žganja. Ne vemo, koliko je na tem resnice, vendar malo ga ni bilo, ker se tako govori. Pošteno slovensko ljudstvo kam drviš! — Kdo je še tako slep, da ne uvidi potrebe najhujšega boja proti šnopsu, ki grozi ugonobiti naše ljudstvo

Pretep in alkohol. (Z a t o l m i n.) V nedeljo 1. t. m. zvečer so se nekatere pijane barabe v Benedejčičevi gostilni začele z gostilničarjem nekaj prepirati in kmalu se je vnel pretep. Pobjajali so vse v prek, šipe, steklenice i. t. d. ter napravili precej škode. Posebne sile menda ne bo nobenemu, ranjenih pa je več oseb, celo nekateri ki so mirili. Zadevo ima v rokah orožništvo. — Kdaj že spregleda mladina, kam jo vodi alkohol, njen največji sovražnik? In vendar se dobe ljudje (med katerimi tudi omenjeni krčmar ni najzadnji), ki mislijo, da je prava izobrazba in omika le pri litru vina ali žganja in ki ne morejo trpeti našega izobraževalnega dela. Več prosvete in omike ljudstvu s poštenimi in dobrimi knjigami in časniki, ne pa s kozarcem in alkoholom. Mladina v naša društva — in srečna bodeš! Proč z alkoholom, proč z

oštarjami, na pot k zmernosti, k abstinen-
nenci! —

Veličasten evharističen shod v Logu.

Teško si moreš misliti lepšega kraja za take shode, kot je Marijina Božja pot v Logu. Zato pa prihi tudi o shodih od bližu in daleč na tisoče pobožnega ljudstva k Materi milosti. A toliko ljudstva, kakor so ga videla v nedeljo ta tla, bilo je malokdaj, ali pa nikdar tukaj. Kakor je omenil v uvodu govora prč. dr. Jerše iz Ljubljane, bil je privlačna sila Kristus, naš Bog, v deviški podobi belega kruha, v zak. prs. Reš. Telesa. Prč. govornik obrazložil nam je v svojem prekrasnem govoru, kaj nam je Jezus v tabernakelnu in kaj smo mu mi dolžni. —

Po sv. maši bila je veličastna procesija z Najsvetejšim. Da si videl, dragi čitatelj ta prizor, nikdar bi ti ni šel iz spomina. Nežna mladež s svojim voditeljem nadučiteljem g. Skala iz Vipave, pričela je sprevod. Za to naštetih broj Marijinih družb z zastavami, potem pa »Orli« v kroju, kateri so spremljali tudi ob straneh Najsvetejše. Za njimi pa gg. župani cele Vipavske s svojimi odborniki, slednjič društva in konečno druga množica, več nego 5000 oseb. Vtis vse dopoldanske pobožnosti je bil velikanski. O, da ostane to ljudstvo in nadalje tako vneto za svojo Zaščitnico v Logu in Nje evharističnega Boga!

Popoldansko zborovanje na prostem razvilo se je v pravi ljudski tabor. Tu godba šmarenskih »Orlov«, ki je izvrstno sviralala tudi pri procesiji, — tam oder za govornike, vse v zelenju. Poleg pa nebrojna množica tako vernega ljudstva. Krasen prizor!

Po pozdravnem govoru prč. g. dekana, ki je povdarjal kot temeljnega delovanja Kristusa Boga, je bil jurist g. R e m e c, izvoljen za predsednika, za zapisnikarja pa jurist g. J e ž. Predsednik da besedo prč. g. dr. Žitniku državnemu poslancu, ki v nad eno uro trajajočem govoru dovršeno izvaja »večni spomin« na Kristusa kralja. Dasi je bila tvarina strogo zgodovinska, vendar je govornika ljudstvo sledilo z velikim zanimanjem: Ko se je polegel vihar odobravanja nastopil je vipavski rojak g. dr. B r e c e l j, primarij v Gorici. O da bi bilo več takih govorov, zlasti za mladino! Pokazal je v zelo poljudnem slogu, zvezo vere z zdravjem. »Vsak greh je prestopok tudi zoper zdravje«. Ali si razumeja te besede, vipavska mladina? »Nikdo ni bil bolan še radi vere; veliko pa že, ker so grešili proti deseterim Božjim zapovedim, proti katekizmu, ki je obenem tudi navodilo za ohranjenje zdravja. Zlati nauki! Da so poslušalci te besede, rojaka-zdravnika sprejeli z največjim navdušenjem ni pač potreba še posebej povdarjati.

Predsednik da nato besedo g. dežel. posl. nadučitelju R a v n i k a r j u, ki se spominja največjega slovenskega pedago-ga-učitelja blaženega škofa Slomšeka. »Mi katoliško misleči učitelji imamo pred očmi vselej in povsod rek velikega škofa, da hočemo vzgojiti mladino versko in pravno: do-

bre katoličane, vnete Slovane in zveste državljane«, tako je v vznešenih besedah zatrljeval ta vrli mož. Čast takim učiteljem! Za njimi je naše ljudstvo.

V imenu »Orlov« pozdravil je shod č. g. braniški kurat, ki naglašja, da naj bodo »Orli« vojščaki evharističnega kralja, Kristusa. Z zahvalo vsem, ki so se vdeležili shoda in vsem govornikom in s klicom na presvitlega cesarja Franc Josipa, pokrovitelja evharističnega kongresa, zaključil je predsednik, ta veličastni shod. Godba, katero vsestransko priporočamo, zaigrala je še cesarsko himno in odšli smo z zavestjo, da je dobrotni Jezus, evharistični kralj, blagoslovil shod, da bo obrodil stotero sadov za lepo Vipavsko dolino!

Evharistična slavnost na Mirenskem gradu. — V nedeljo se je ob najlepšem vremenu vršila evharistična slavnost na mirenskem gradu. Dekletā iz Mirna, Bilj, Podgore, Gorice, Renč, Cerovega i. t. d. so se zbrale zjutraj v župni cerkvi v Mirnu, odkoder so v procesiji z zastavami šle na Mirenski grad. Belo oblečenih deklet je bilo nad 400. Lepa je bila ta procesija, kateri so se pridružili tudi drugi in katera se je med prepevanjem Marijinih pesmi in pritrkovanjem zvonov vila proti mirenske-mu gradu. V cerkvi je bila potem pridiga, katero je imel g. kurat podgorski C. M. Vuga. Govoril je o Mariji in sv. evharistiji. Zatem je domači g. župnik daroval sv. mašo ob azistenci domačih in sosednih duhovnikov, pri kateri je krasno pel mirenski mešani zbor. Jutranja slovesnost se je končala s procesijo z Najsvetejšim. Po kosilu so popevali razni zbori na trati pred cerkvijo različne pesmi in se je med udeleženci razvila prijetna zabava. Popoludne potem ko se je odmolila ena ura čiščenja, je domači g. župnik Ivan Roje c pretresel srca svojih poslušalcev v svojem govoru, nakar so bile slovesne litanijs, Te Deum in blagoslov, pri katerem je lepo pel priznani cerkveni zbor iz Podgore. Bil je res lep dan, lepa slovesnost, ki ostane vsem v najlepšem spominu. Ena želja je bila vseh — k letu v večjem številu zopet na Mirenski grad.

Čudodelna podoba Matere Božje na Sv. Gori.

O čudodelni podobi Matere božje na Sv. Gori pri Gorici se je že veliko govorilo, sedaj se pa približuje zadeva koncu. Ker se je luščila stara slikarija na podobi vedno bolj in bolj, postala je prenovitev slike neobhodno potrebna. Kakor pa je znano, je skušal znani puškar g. Gyra izrabiti to priliko v ta namen, da bi prodal navadno kopijo kot izvirno sliko za visoko ceno. Za to je začel delati veliko reklamo, kokor je našemu občinstvu dobro znano. Pri tem se je še celo podpisoval kot zapriseženi starinarski izvedenec, med tem ko je izvedenec morda le samo za stare puške in bridke sablje. Da se v bodoče prepreči vsako beganje občinstva je naprosila č. kr. okr. glavarstvo v Gorici, c. kr. osrednjo varstveno komisijo za spomenike naj da prenoviti sliko na državne stroške,

Komisija je odločila, dati sliko prenoviti, toda sklenila je poprej prirediti še natančno preiskavo. Vodil je to preiskavo sam prof. dr. Maks Dwořak, generalni konservator, predsednik zavoda za zgodovino umetnosti osrednje varstvene komisije za spomenike. Izid te preiskave, ki se je izvršila dne 17. avg. t. l. se strinja popolnoma s poročili raznih drugih oseb kakor prelata mons. Drexler in deželnega konservatorja Gnirs. Uradni izid se glasi:

Sodba

o čudodelni podobi v frančiškanski cerkvi na Sv. Gori pri Gorici

Čudodelna podoba, ki se nahaja v frančiškanski cerkvi na Sv. Gori pri Gorici, je brezdvomno, delo iz prvih 25 let šestnajstega stoletja, kar dokazuje slog in način tehničnega izdelovanja. S tem je tudi neovrženo dokazano, da je to ista slika, katero je daroval patrijarh Grimani leta 1544 svetišču. Neverjetno je namreč, da bi prišla pri poznejši spremembi starejša, pred letom 1544 napravljena kopija na mesto darovane slike.

Dejstvo je tudi, da je to ista slika, ki je bila kronana leta 1717. To potrjuje nad glavo Materē Božje pritrjena deska, ki je služila v ta namen.

Komisija je preiskala natančno sledove kronanja na sliki sami in ostanke pritrditve na kroni, katero hranijo v samostanu in katera nosi začetne črke imena darovateljice A. C. V. S. (Anna Catarina von Schellenburg), grb vaticanskega kapitelja, družine Sforza ter letnico 1716, kar dokazuje, da je to izvirna krona. Preiskava je dognala, da je bila ta krona res nekaj na sedanji sliki pritrjena.

Podoba je v zelo slabem stanju in pokvarjena vsled starih nerodnih poprav. Vešča prenovitev slike in odstranitev poznejših prebarvanj je neobhodno potrebna, da se ohrani slika.

Podoba kaže sicer na nedotaknjenih mestih precejšnjo umetniško dovršenost. Kateremu mojstru iz prvih petindvajset let XVI. stoletja bi jo pripisali, se bo dalo dognati šele, ko bo to delo končano.

Tukaj podane podatke preiskave so dognali podpisani dne 17. avgusta 1912. potom avtopsijske (osebni ogled) na mestu samem, na Sv. Gori pri Gorici.

Dunaj, 22. 8. 12.

Prof. dr. Max Dworak m. p.

generalni konservator in predsednik zavoda za zgodovino umetnosti c. kr. osrednje varstvene komisije za spomenike.

Se strinjam.

Gorica, 24. 8. 12.

Prelat Karl Drexler m. p.

em. prof., dopisujoči član c. kr. osrednje komisije in arheološkega zavoda na Dunaju.

Se strinjam.

Podbrezje, 26. 8. 12.

Prof. dr. Josip Mantuani m. p.

ravnatelj dež. muzeja »Rudolfinum« v Ljubljani, član odbora c. kr. osrednje komisije za varstvo spomenikov.

Se strinjam.

Pristavili bi h temu še, da je pooblastil generalni konservator dr. Dvořak akademičnega slikarja Virtelber-ja, strokovnjaka za take prenovitve, da začne potrebno delo že konec oktobra ali začetkom novembra tekočega leta. Ko bo to končano, bo skrbelo predstojništvo samostana, da se napravijo natančni fotografični posnetki, ki bodo pobožnim obiskovalcem svetišča na razpolago.

Novice.

Vsak slovenski udeleženev evharističnega kongresa. dobi poseben slovenski ka-
žipot po Dunaju v mali obliki, ki ga je dal nabaviti skupni slovenski odbor za evharistični kongres. V njem dobe udeleženci na koncu razna varnostna navodila, kako naj se na Dunaju pazijo. Po teh navodilih naj se natančno ravnaajo!

Kraševci na evharističnem kongresu. Kom en: Onim, ki se udeležijo svetovnega evharističnega shoda na Dunaju naznanjamo, da se večina udeležencev s Krasa odpelje z vlakom, ki gre v torek zvečer ob 11. uri 44 minut iz Štanjela proti Gorici.

Na c. kr. slovenski gimnazijski pripravljalnici za srednje šole v Gorici se začne šolsko leto 1912/3. dne 19. septembra. Učenci naj pridejo 16. septembra med osmo in dvanajsto uro z očetali namestniki vpisovat se pri vodstvu na Trgu sv. Antona, št. 2., I. nadstropje in prinesejo s seboj krstni list in letošnje spričevalo za dokaz da nimajo manj ko devet pa tudi ne več ko trinajst let in da so tretji ali kateri višji razred ljudske šole dokončali z dobrim uspehom. Prednost imajo slovenski učenci, ki so na deželi doma in nimajo priložnosti, za gimnazijo ali realko dobro naučiti se vorouka, slovenščine, nemščine, računstva in lepoupisja. V pripravljalnici dobijo učenci v rsk o - n r a v n o i n z n a n s t v e n o podlago, na kateri lahko napredujejo na gimnaziji, realki in drugih šolah. Učnine je za vsako polletje 10 kron, ubogi in pridni učenci so oproščeni za celo leto. Gimnazija in realka vsprejemate učence iz pripravljalnice brez vsprejemne skušnje. Prof. Fr. Orešec, vod.

Na c. kr. pripravnicu za učiteljišča v Tolminu bo vpisovanje v pondeljek, dne 16. t. m. Sprejmejo se zdravi gojenci, stari vsaj 13 let in pol. Pri vpisovanju se zahteva krstni list, zadnje šol. izpričevalo in ubožni list za one, ki prosijo za podelitev drž. podpore. — Ubožni in pridni dijaki dobe šolske potrebščine brezplačno. Stanovanje in zdrava hrana stane mesečno 36—40 K. Pojasnila daje vodstvo.

Smrtna kosa. Tolmin: O polnoči med ponedeljkom in torkom je tu umrl po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti po celi do lini znani 58 let stari krčmar Rajmund Prezl, po domače „Kranjc“. N. p. v m.!

V Postojni je umrl bivši ljubljanski odvetnik dr. M. Hudnik, ki je bil obsojen radi poloma „Glavne posojilnice“.

V Ljubljani je umrl 63 letni profesor g. Davorin Karlin, brat tržaškega škofa. Pokojnik je bil blaga duša, pošteno slovensko srce, ki se ga z globoko hyaležnostjo spomi-

njajo vsi njegovi nekdanji učenci, med katere spada tudi pisec teh vrstic. Blagi pokojnik uživaj večni nebeški mir in plačilo za svoje trudapolno delo ki se je vršil med mladino. Žalujočim ostalim pa izrekamo svoje najtoplejše sočutje!

Nagloma je umrl v Gorici trgovec z žitom Anton Bozzini star 67 let. Pokojni je imel s slovenskim delom dežele živahne trgovske zveze. Pri Sv. Luciji je imel podružnico. Rojen je bil v Trstu. Njegova mati je kot dekle nosila slovensko ime Brankovič. Seveda je bil pokojnik Italijan.

Sv. misijon v Benečiji. Pret. dni so čč. oo. lazaristi iz Ljubljane imeli sv. misijon na Sveti gori pri Čedadu. Isti dan se je vršil tudi shod Marijinih hčera.

Planinske vesti. V koritniški kočiči pod Mangartom se nahaja Macharjeva »Čitanka«. Res, da je Koča v oskrbi češke podružnice, in da je knjiga pisana v češkem jeziku, vendar odločno protestiramo proti temu, da bi dobila taka knjiga prostor v kočah našega slov. pl. društva! Čehi, ki jim to ljubi, naj izrodke svojih blaziranih svobodomislecev le doma prežvekujejo in naj ne kužijo z njimi niti našega čistega planinskega zraka! — Trentarji so ravnokar dovršili po naročilu češke podružnice planinsko pot od trentske planine do Velikega Kota nad Koritnico med Mangartom in Jalovcem. Pot je složna in prijetna, zlasti do strmega snežišča za Jalovcem nad Planico. No, tudi pot po strmi steni na snežišče bo zdaj varna in lahka, ker je po vsej steni napeta žica. To je zdaj druga nadelana zveza Trente z Logom oziroma Predelom in koritniško kočico pod Mangartom. Obe poti, čez Jalovec oziroma čez Škrbino in pa za Jalovcem čez Veliki kot v Koritnico sti radi vedno široko odprtega razgleda čez vse trentske gorovje zelo zanimivi in jima najdemo v tem oziru komaj para. Trentarji so pa tudi kakor vstvarjeni za grajenje planinskih poti. — Pot h izviru Soče bo treba popraviti na kak način tako, da je ne bodo končevali vsakoletni plazovi.

Domobranski polk je 4. t. m. zjutraj odšel iz Tolmina ter došel v Gorico istega dne popoldne.

Žalosten političen konec. Andrej Gaberšček je žalostno končal svoje politično delovanje. Mož, ki je kot politik in časnikar s svojimi listi toliko škodoval slovenskemu katoliškemu ljudstvu na Goriškem, se je umaknil. Pokopali so ga liberalni polomi, pri katerih ima tudi on svoj del. Ob času najhujšega razkola je dr. Mahnič Gaberščeku prerokoval slab konec. Sedaj so se Mahničeve besede uresničile. »Soča« in »Primorec« sta prišla v roke drugim možem, ki so Andreja Gaberščeka izpodrinili. So bili in so še med nami nekateri prav malo brihtni ljudje, ki menijo: »Ko ni več Gaberščeka, bo konec vsega boja«. Mi pa pravimo: Z novimi gospodariji bodo liberalni listi mnogo bolj hinavski in prikriti ko doslej, toda sovraštvo v teh ljudeh do vsega kar je katoliško ni nič manjše, ampak še strupenejše. Zato poziv-

ljemo vse katoliške Slovence vnovič, naj bodo odločni in dosledni v katoliških načelih, da nas manljive besede o miru ne prevarajo v škodo našega ljudstva. Bodi-mo torej čuječi in vedno pripravljeni na boj!

Pri vojaških vajah na Notranjskem, ki sta se jih udeležila tudi nadvojvoda Franc Ferdinand ter armadni nadzornik Hötzen-dorf, je zmagala južna armada, med temi v prvi vrsti goriška brigada pod poveljstvom generalmajorja Scottija. — V glavni bitki so bili od neke strani oddani 3 ostri streli. Vojaška oblast je uvedla preiskavo.

Novi dušni pastir v Jamljah. Jamlje: V nedeljo smo sprejeli svojega dušnega pastirja v svojo sredo. Veseli smo ga in le želimo, da bi pri nas ostal.

Potres na Bovškem so čutili 28. avg. popoldne okrog 2 h.

Banka Friulana v Gorici je prenehala poslovati. Njene posle bo nadalje vodila »katoliška banka« iz Tridenta.

Protí Antonu Ipavcu iz Ročinja se je pret. teden vršila sodna razprava. Kakor znano, je Ipavec ob priliki avtomobilske dirke, govoril, da bo vrgel bombo na nadvojvodov avtomobil. Zraven je dejal, da ga je vikar Kadenaro v to naprosil. Seveda si je Ipavec, ki je pijanec, to izmislil nalašč, da se maščuje nad Kadenarom, ki ga je tirjal za 400 K. Razprava se je pret. teden prekinila ter se bo nadaljevala 9. t. m.

Radi vohunstva so svoj čas aretirali beneškega Slovenca Marka Jušiča. Dne 2. t. m. se je vršila proti njemu sodnijska razprava, pri kateri je bil Karl Jušič oproščen. Državni pravdnik se je pritožil.

Laške podanike policija prav pridno nadzira ter jih po potrebi izganja iz Gorice domov v Italijo. To se je zgodilo tudi stavcu pri listu »Popolo« nekemu Scarmignanu, ki je doma tam od Padove nekje. Scarmignan pa se je pritožil proti temu, da je izgnan. Obenem pa je tožil policijskega nadkomisarija dr. Casapiccola radi žaljenja časti. Policijski nadkomisar mu je namreč v navzočnosti več oseb dejal: **Kdor izdaja svoj narod, je zmožen za vsak čin**« Scarmignan je bil namreč policijski špijon v Tridentu. Razprava se je vršila včeraj 5. t. m. pred tukajšnjim sodiščem. Dr. Casapiccola je nastopil dokaz resnice in prebral naslednje pismo, ki mu je je pisal Scarmignan. Pismo se glasi med drugim: »Povem vam pa še, da sem v Tridentu kot velik prijatelj policijskih agentov večkrat pomagal policiji, da je odkrila politične spletke, in kadar je kaj potrebovala o onih revolucionarjih, so prišli k meni na dom, podali načrte in jaz sem policiji vedno pomagal. Bil sem pri listu »Popolo« in večkrat so vplivali na me, da sem izdal tajnost, ker sem sporočil, kdo je pisal ta ali oni članek.« — Na podlagi tega pisma je bil dr. Casapiccola oproščen. Scarmignan bo pa najbrže s podvojeno hitrostjo izginil iz Gorice, kjer se bo pač vsakdo bal z njim priti skupaj.

Detomorilka, o kateri smo zadnjič poročali, da je v Podbrdu hotela umoriti

otroka, se nahaja v tukajšnji polnišnici. Otroku gre na bolje in bo kmalu zdrav. Brezsrčna mati je tolkla s čevljem po njegovi glavi.

Blamaža liberalnih skakačev. Sveto pri Komnu: Romanje k sv. Tilih v Svetem je bilo na Krasu od nekdaj v navadi na praznik sv. Tilha. Tudi letos, ko je bil ta dan ravno nedelja, je prišlo veliko ljudstva na ta shod. Komenski in sutski liberalci so si pa mislili: Dajmo porabiti še tega svetnika za naše koristi, ker sv. Ciril in Metod ne moreta biti več pri vseh naših plesih, naj bo sedaj sv. Tilih patron našega skakanja. In res, v nedeljo popoldan priroma cela vrsta komenskih romarjev med njimi polnoštevilno učitelji k sv. Tilhu. Drugo ljudstvo moli v cerkvi pri popoldanski molitvi, liberalni godci pa v oštariji, dokler jim redar ne dopove, da se služba božja ne sme motiti. Po molitvi pa začne veselica. Prva točka — tri pesmice. Druga točka — vse pričakuje kake igre — a ni je, zato začne ples, bo pa ta dolgo, se tolažijo liberalci. A smola, dovoljenje so imeli le za društven ples in ne za javen. Pustili in klicali so pa plesat in plačat vsakemu, kdor je hotel. Ko se to sporoči našemu županu, pride ta in vstavi ples — ob sedmi uri, ko so najbolj srbele pete že tudi bolj težke plesavce. Ogorčenje veliko med plesavci, zlasti učitelji! To delo — ples — važno delo za mili narod jim preprečuje župan! pomoč sv. Tilih! Ljudstva radovednega, se nabere vse polno in vsem ugaja tretja točka liberalne veselice živa slika: — **Dolgi nosovi liberalcev.** Neki mladič menda tudi učitelj zahteva od g. župana zapisnik, a g. župan ga primerno zavrne. Damo mu torej mi kratak zapisnik, naj ga zapiše v svoj A-B-C- ta je:

Velika blamaža liberalcev. Ali so šli prosit potem ti pogorelci sv. Tilha za moža, posebno za drugega moža župana, ne vemo, vemo pa, da je sv. Tilih bil vesel županovega nastopa. Čast mu! Opozarjamo pa na tem mestu naše ljudi na veselico »Kat. slov. izobr. društva« v Svetem, prihodnjo nedeljo, pri kateri bo več točk brez plesa.

Cirilmetodarija v Vrtojbi. — Iz Vrtojbe: Predzadnjo nedeljo je imela tukajšnja podružnica Ciril-Methodove družbe svoj občni zbor. Kljub temu, da je bil dvakrat pred cerkvijo (?) oznanjen in da so se skoraj cel teden pošiljala ozir. nosila okoli vabila, je bil slabo obiskan od voditeljev in nekaj nevednih žensk. Nimamo pa namena nadalje o tem pisati konštatirati hočemo le čudno postopanje teh naših Cirilmetodarjev. Nevemo, ali bi pripisovali to postopanje njih neumni naivnosti, v kateri mislijo, da naši ljudje ne vejo nič o tem, kar se je zgodilo zadnja leta z »Družbo sv. Cirila in Metoda«, ali bi je pripisovali njih nesramni predrznosti. Toda dejstva, kakor so ta, da so pri agitaciji zlorabljali ime g. vikarja stem da so rekli, da se občnega zbora udeleži najbrž tudi on in da so ga na drugi strani obtožili, češ, da je rekel, Ciril-Methodova družba je sleparska, da so si nadalje upali poslati vabila tudi takim osebam in družinam, o katerih so dobro

vedeli, da so proti Ciril-Methodovi družbi, pričajo menda jasno o njih skrajni predrznosti. K temu ne rečemo za sedaj nič drugega, kakor to: Cirilmetodarji, glejte kaj in kako delate! — Morda nam potisne zopet pero v roko — cvetlični dan, ki ga nameravajo prirediti, kakor smo slišali — in upamo, da bomo še parkrat imeli čast slišati — v nedeljo pred cerkvijo, 15 t. m. Pa naj reče kdo da niso napredni!

Vina na prodaj ima še precej »Kmetijsko društvo« v Biljah. Vino je pristno in dobro ter cene zmerne.

Pretep. Dornberg: Medtem ko so je v nedeljo igrala »Naše kri«, je v nasprotni gostilni razsajala, klela in plesala »nadbudna« liberalna mladina. H koncu so se »napredni« fantje stopili, slišati je bilo najnesramnejše kletve pijanih fantov. »Cvet« »Soče«! Sl. županstvo pa tem potom opozarjamo na odlok c. kr. glavarstva, in upamo, da ukrene potrebne korake!

Pouk v citrah. Kdor bi se rad učil igrati citre, naj se zgleda v hiši via Pietrogalli 44/I. nadstr.

Dražba lova. Dne 14. septembra t. l. ob 10. uri predpoldne se oddaja na tukajšnjem glavarstvu lov davčne občine Lokavec za dobo od 15./9 1912 do 30. aprila 1913. Vzklicna cena je 100 K. Pogoji se lahko poizve na tem uradu.

Izgubljen. Dne 26. pr. m, peljali so štiri vozniki pesek iz Ložic v Gorenja Brda. Precej pri izvozu peska padel je enemu izmed prvih voznikov dežnik z voza. Lastnik, ki ga je izgubil naj se zgleda pri št. 27. v Anhovem ali pa pri oddajatelju peska v Ložicah.

Velika stavka se napoveduje v Nemčiji. 50.000 kovinskih delavcev namerava štrajkati.

Miljonar v strahu. V Ameriki obstoji roparska družba pod imenom »Črna roka« (v kateri so sami Lahi). Ta čedna družba je vzela na piko milijonarja Rockefellerja. Pisali so mu pismo, da usmrte njega, sina in vse vnuke, če do 4. t. m. ne izplača velike vsote. Rockefeller je najel 18 oboroženih mož, ki ga stražijo v njegovi palači.

Železniška nesreča se je zgodila v Gor. Italiji pri Florenci. Na postaji Riola sta trčila skupaj tovorni in ekspresni vlak. Tri osebe so mrtve, 12 ranjenih.

Sto let je minilo dne 30. avgusta, odkar je vozil prvi parnik na Angleškem.

Strela je ubila pri voj. vajah v Bosni 3 ogrske vojake.

Parnik se je potopil ob nizozemski obali. Parnik je bil danski parnik »Kursk«, ki je vozil v Rusijo.

Utonilo je 20 mož posadke.

Velika nesreča se je 1. sept. zgodila pri Elberfeldu na Nemškem, kjer se je pri vlatku cestne železnice odtrgal slabo pripeti voz, v katerem je bilo 45 ljudi. Voz je drvel nazaj in skočil s tira. Razbil se je ves. Mrtvih je 8 oseb, ranjenih 31.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

Strašna nesreča. 70 rudarjev mrtvih.

Komaj se je polehla groza vsled strašne nesreče v Bochumu na Nemškem, že prihaja poročilo o strašni rudniški nesreči na Francoskem. Poročilo se glasi:

V rudniku La Clarence na Francoskem se je pripetila strašna nesreča. Vneli so se plini 930 m globoko. Zemlja se je tako hudo stresla, kakor ob potresu. Več poslopij je poškodovanih. Takoj so ukazali, da naj se poda rešilno moštvo v rov, ki je pa moglo le počasi naprej. 24 nevarno ranjenih rudarjev so spravili takoj iz jame in dognali, da jih manjka še 35. Prvotno so upali, da jih najdejo kje skrite, a čez nekaj ur so jih našli mrtve. Rešilno moštvo je videlo strašne pojave: mrtva trupla brez glav. Iz rova so pripeljali že 21 mrličev, pogrešajo jih pa še 40, ki jih že prištevajo mrtvim žrtvam strašne nesreče. Pred vhomom v rudnik so bile zbrane žene in otroci ponesrečenih rudarjev, ki so obupno plakali. A podzemeljske sile niso bile zadovoljne z žrtvami prve eksplozije. Komaj so prihiteli v jamo prvi rešitelji, da izvršujejo delo usmiljenja nasproti svojim ponesrečenim tovarišem, sta sledili še dve eksploziji. Mrtev je bil vsled teh dveh eden, dva rešitelja sta pa bila nevarno ranjena, tretj pa niso mogli več dobiti, tako da cenijo število mrtvih rudarjev na 44. Na kraj nesreče se je pripeljal francoski delavski minister Dupny, ki vodi sam rešila dela. Ker so se čuli iz jame še nadaljnji poki, sodijo, da se je razširil požar po celem rudniku in so zato prekinili rešilno delo.

Najnovejše poročilo pravi, da je izgubilo življenje **70 rudarjev**. Požar v rudniku traja dalje.

ŠIRITE „NOVI ČAS“!

Najnovejše vesti.

RIM. General Caneva, vrhovni poveljnik italijanske armade v Tripolitani, se posvetuje sedaj v Rimu s šefom generalnega štaba in vojnim ministrom o nadaljnjih vojnih operacijah v Tripolitani. Italija pošlje v bližnjih dneh novih 50.000 vojakov, v začetku meseca oktobra pa namerava vojna uprava splošen naskok na Arabce in Turke. General Caneva se ne vrne več v Afriko. — Lahi hočejo Arabce ukrotiti na ta način, da jim bodo požgali hiše, posekali drevje in poklali živino.

Černovice. Strašna povodenj divja v Bukovini vsled deževja. Cele vasi so pod vodo. Reka Prut je narastla za 4 in pol m. Reka prinaša s seboj s koreninami izruvano drevje, plotove, mostove, hišne strehe, cele mlince in kočje, mrtvo živino itd. Po celi deželi je odnesla voda nešteto mostov. Zlasti velikanska je škoda v kimpolunškem okraju. Več sto rodbin je brez strehe in so se morale izseliti. Veliko ljudi je utonilo. Pri pomožni akciji sodeluje vse vojaštvo in gasilstvo. Ker pa še vedno dežuje neprestano, se je bati še hujših nesreč.

Trst in Istra.

Brat tržaškega škofa Dr. Karlina profesor Martin Karlin je umrl v pondeljek v Leonišču v Ljubljani star šele 63 let. Bil je povsod priljubljena osebnost. Pogreba se je udeležil tržaški škof osebno. To sredo pa je praznoval svojo rojstno sedemdesetletnico drugi brat J. Karlin, župnik v pok. Pri sv. maši je asistiral v domači kapelici škof sam. To redko praznovanje je bilo omejeno le na domači družinski krog v škof. palači.

Iskre.

Nameni svobodomislecev. Pret. dni so zborovali svobodomisleci vseh narodov. Naj navedemo njih namene iz njih govora! Sklenili so, da so vsi pristaši svobodne misli dolžni, da se dajo pokopati brez vsakih verskih obredov in se morajo, če le morejo, pustiti sežgati. Svojih otrok ne smejo pustiti učiti krščanskega nauka in jim morajo zabraniti hoditi v cerkev. Poročiti se pristaši svobodne misli ne smejo pustiti cerkveno. Posebno glasni so bili portugalski frimazoni, ki so se bahali, kako so na Portugalskem strli klerikalizem. Senator Lima je poročal v njih imenu: »Smo duhovščine osvobodili, odpravili vojaško duhovščino, odpravili postavo, ki je prepovedovala poizvedovati za očetom, uvedli smo ločitev zakona, duhovnike morajo verniki sami vzdrževati, v najkrajšem času se odpravi delegacija pri Vatikanu«. Kongres je nadalje sklenil, naj se povsod nastopa za ločitev cerkve od države, nato naj se pa dela na to, da se ločijo cerkve od šole. Svobodomisleci na cellem svetu se prosijo, naj prisilijo postavodajalne zbornice, na izvedejo ločitev cerkve od države.

Kmetijski razgovori.

Semenj za plemeno živino v Sodražici na Dolenjskem. Letos dne 26. septembra se vrši v Sodražici, železniška postaja Ortnek, semenj plemene živine, ki ga priredi Zveza živinorejskih združenj za sivo planinsko govedo na Dolenjskem. Prignala se bo le izborna plemena živina (približno 500 glav) muricodolske-murudolske in montafonske pasme ter mešano pleme teh pasem. Na semenj priženo živinorejci mlade bike, bike za spuščanje, telice, breje telice in krave. Te pasme so posebno utrjene, zelo mlečne in pripravne za uprego. Zveza bo skrbela za ugodne cene pri nakupu ter bo drage volje posredovala pri nakupu. S kupčijo se sme pričeti šele ob 11. uri dopoldne. Železniške zveze so zelo ugodne. Vlaki vozijo iz Ljubljane, južni kolodvor, ob 7.32h zjutraj, prihod na postajo Ortnek (proga Ljubljana-Grosuplje-Kočevje) ob 9.45 uri dopoldne. S postaje Ortnek do Sodražice $\frac{3}{4}$ urna vožnja. Za vozove, spremeljvalce pri nakupljeni živini, nakladanje, mrvo, znižane prevozne stroške i. t. d. bo poskrbela na zahtevo živinorejska zadruga v Sodražici. Na Kranjskem sedaj ni nikakih živinskih kužnih bolezni.

»Slovenska Straža« v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani.

»Občni zbor slov. Alojzijevišča« za leto 1911/12 se je vršil dne 30. avgusta v centralnem semenišču. Iz zapisnika povzamemo sledeče poročilo: Ravnatelj mons. Lukežič pozdravi z velikim veseljem razen gospodov, ki se udeležijo zvesto vsakega zborovanja, še nekatere gospode, ki so se potrudili iz precej oddaljenih krajev k občenemu zboru. Podravnatelj Doktorič poda nato poročilo o delovanju zavoda. Gojencev je bilo 50, ki so bili koncem šolskega leta tako-le razdeljeni po razredih: na gimnaziji v IV. - 2, v III. - 2, v II. - 8, v I. - 20, v nemški pripravnici 10, v vadnici - 2, v »Šolskem Domu« 6. - 46 jih je bilo iz naše nadškofije, 3 so bili iz ljubljanske in 1 iz tržaške škofije.

Odlinjakov je bilo v I. poll. 5 (10 0/0), v II. poll. 9 (18 0/0); padlo jih je v I. poll. 7 (14 0/0), v II. poll. 4 (8 0/0).

Versko življenje napreduje posebno radi pogostega prejetanja sv. zakramentov. Za telesno zdravje je kakor vselej skrbel naš hišni zdravnik in dobrotnik dr. Brecej, ki pa hvala Bogu ni imel prevelikega dela z gojenci. Imeli smo samo en nevarnejši slučaj zapljučnice - en gojenec je imel izven zavoda škrlatico - oba sta pa popolnoma okrevala.

Sledi poročilo blagajnika Doktoriča. Dohodkov je bilo 32.858 K 31 v, ki se razdelijo na sledeči način: Prispevki gojencev 11459 K 64 v; darovi duhovnikov 2020 K 38 v; darovi društev, duhovnih in občin 1157 K 80 v; darovi zasebnikov 304 K 53 v. Stroški so bili sledeči: za hrano, razsvetlavo in kurjavo 12698 K 79 v.

Med dobrotniki se odlikuje sedaj že tretje leto vlčg. vikar Karol Čigon, ki nam pošilja dosledno vsaki mesec po 26 K. Med duhovniki so razen njega največ darovali vlčg. Josip Mašera (20 K) vlčg. Jakob Fen (150 K) in predč. Anton Bratina (60 K). Izvanredno veliko svoto nam je podaril deželni odbor (800 K). »Centralna posojilnica« je zvišala navadno podporo na 300 K. »Mont« nam je kakor druga leta odpisal 200 K od obresti. V blagu sta nas podpirali največ duhovniki Livek, ki nam je poslala 13 vreč krompirja, in Drežnica, ki je darovala 64 K za prodano pšenico.

Na zahtevo nekaterih zborovalcev je pojasnil voditelj Doktorič zadevo glede razširjenja zavoda. Omenja, da to sicer ne spada v poročilo lanskega leta in raditega ni tudi poročal o tem. Odbor je naprosil »Mont« za posojilo 25000 K, kar mu je isti dovolil. Od tega posojila smo plačali 19400 K za hišo Via Ponte Isonzo 9, ostala svota bo služila za prezidavo celega poslojpa. Vsled tega nam je omogočeno vsprejeti 70 gojencev.

Ker je bilo izpraznjeno mesto odbornika in duhovnega voditelja po odhodu veleučnega g. dr. Jos. Ant. Ujčič, je sledila volitev. Izvoljen je bil na predlog voditelja Doktoriča enoglasno vlčg. prefekt centralnega semenišča Alojzij Novak.

Slučajnosti. Ravnatelj mons. Lukežič predlaga nato, naj izrazi občni zbor zahvalo vsem dobrotnikom, ki omogočajo s svojimi velikodušnimi darovi, da se Alojzijevišče v novejšem času tako lepo razvija. V prvi vrsti pride v poštev prejšnji voditelj, sedanjí dvorni kaplan prof. Dr. Ujčič, ki je sicer tudi gmotno, a veliko bolj duševno pospešil razvoj zavoda. Da se je Alojzijevišče gmotno tako povzdignilo in da se je religiozno življenje gojencev v taki meri gojilo, kakor je z veseljem povdarjal sedanjí voditelj, je gotovo največja zasluga našega velikodušnega prijatelja. Bog ga blagoslovi za to na njegovem novem mestu! — Velika zahvala gre tudi zastopnikom S. L. S. v deželnem odboru, veleučnemu Dr. A. Brecej-u in velecenjenim g. duhovnikom Čigon, Mašera, Bratina za njih toliko požrtvovalnost. Toplo se moramo zahvaliti predč. g. voditelju D. Doktorič-u! Zahvaljujemo se tudi čl. sestram, ki so se z materinsko ljubeznijo neumorno trudile za gojence. Posebna zahvala gre tudi veleučnemu g. Dr. Žigonu, ki je vsaki dan daroval sv. mašo ga gojence, in vsem duhovnikom - spovednikom: Dr. Pavlici, Reščiču in Novaku.

Ravnatelj mons. Lukežič je nato izjavil, da so se nekateri gospodje pritoževali, da njih darovi niso bili kakor običajno objavljeni, ter povdarja, da se je osebno prepričal, da se je to v vseh slučajih natančno izvrševalo. Obljublja, da bo odbor tudi v bodoče skrbel, da bo vse v redu.

Smešnice.

Sodnikova izjava: Na obtožbeno povjasnilo, da je bil pijan, se ne smemo ozirati, kajti on ni bil tako pijan, kakor predpisuje postava.

V tistih burnih časih je visela osoda Nemčije na tanki niti in ta tanka nit je bila: Karol Debeli.

Zakaj tako kričiš?

V roke me zebe.

Stlači vendar roke v žep!

Ne morem! Imam notri polno snežnih kep.

Na galeriji: Oče sinčku, ki se nagiba čez ograjo: »Pazi, Janez, da ne padeš doli; kajti v parterju stane 20 v več!«

Zakaj je šel Hannibal čez Alpe?

Ker ni bil še predor končan.

Srečke v korist »Slovenski Straži«.

4 krone 75 v

znaša mesečni obrok za turško srečko, ki ima šest žrebanj z nastopnimi glavnimi dobitki, vsako leto:

400.000	frankov
400.000	„
400.000	„
200.000	„
200.000	„
200.000	„

skupaj . . . 1,800 000 frankov

Prihoduje žrebanje dne 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme 1 srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron z a s t o n j.

Pojasnila daje za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Edina zaloga najboljših

sesalk za gnojnice

navadnih in raztezajočih od 3 m do 4.80 m. Cene od 50 do 80 K.

Razpršilnike vsake vrst od 4 do 12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj šte. 7 -- 8.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu šte. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo **brivnico**.
Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila
za maskiranje po zmerni cenah.

Razpis dražbe.

Občina Zgonik političen okraj Sežana razpisuje gradnjo občinskega napajališča v Zgoniku.

Gradnja je proračunjena na 13.261 K 49 v. Načrti, proračun kakor tudi posebni stavbeni pogoji so na ogled v Zgoniku hšt. 15.

Pismene ponudbe z varščino 10% je doposlati podpisanemu uradu najkasneje do 21. septembra t. l.

Občina si pridržuje popolno prosto izbiro ponudb, eventuelno razpiše ponovno dražbo.

Županstvo občine Zgonik,
dne 3. septembra 1912.

Upravitelj:

M. DOLJAK.

Zodozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop. Št. 20

Družinska

pratika

za leto

1913 je ravņokar

izšla

z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino in mnogimi slikami. Dobiva se skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodajalni »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič, F. M. Schmitt in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tiskov. društva«. — Cena komadu 24 vin., po pošti 5 vin. več. Zahtevajte jo povsod in de dajte si usiljevati drugih pratik.

„Kmetijsko društvo“,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v CERKNEM

naznanja svojim p. n. članom, da se napovedani

OBČNI ZBOR

za poslovno leto 1911 pretečeno nedeljo, vsled nezadostne vdeležbe članov ni vršil in se isti preložil na nedeljo dne 22. septembra t. l. Vršil se bo ob istem času in z istim dnevnim redom, kakor je že bilo naznanjeno.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur določje popolnoma zastoj.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANT. CERNIGOJ

GORICA TRZASKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkevne oprave oprave klop, spovednice, klečalnike. — — — —
Stavbena dela okna, vrata, podovi. —
Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in šuste. — — — —
Zaloga: Strugorških in rezbarskih izdelkov. — — — —

V. Znidarčič & dr.
stavbena tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Wesfal-trope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

M. ANDERWALD

trgovina s špecerijskim blagom in delikatösami, GORICA
Tekališče Jos. Verdi št. 32, v hiši „Centralne posojilnice“
najtopleje priporoča

prečastiti duhovščini ter sl. občinstvu v mestu in na deželi, svojo veliko zalogo vsakovrstne kave, riža, olja, sladkorja, najboljše moke, čaja, likerjev, šampanjca in najfinejših vin v buteljkah, Velika izbira vsaki dan svežih najrazličnejših delikatös in slaščic.

Postrežba točna.

Cene najnižje.

Posebno se priporočam gg. hotelirjem, gostilničarjem in kavarnarjem, ter sl. društvom, ki prirejajo veselice.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V TRSTU,

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

V lastni hiši.

Ulica Torre bianca šte. 21 ob ulici delle Poste.

Za hranjenje najsigurnjši tržaški slovenski denarni zavod, ker jamčijo za vloge člani z vsem svojim premoženjem.

Neomejena zaveza.

Urađuje se vsak delavnik: dopoldne od 9. do 12. ure
popoldne „ 3. „ 5. „

Sprejema kakoršnekoli **hranilne vloge** ter jih **obrestuje**

po 4 ¹/₂ ⁰/₀

čisto — brez odbitka za rentni davek, ki ga plačuje zadruga sama.

Za stalne vloge obresti po dogovoru višje z ozirom na svoto in neopovedljivost istih.

Ferdinand Resen

GORICA — Gosposka ulica 4 — GORICA

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga za moške obleke.

Posebna izbira **črnega sukna.**

Na zahtevo pošljem vzorce

Radi preselitve

na novo zgrajeno posestvo na prodaj na Bledu,

5 minut od jezera, blizu farne cerkve. Posestvo obstoji iz vrta in hiše z 8 sobami, urejeno za letovčarje, za 4 stranke, tudi pripravno za vsako obrt ali kupčijo. — Naslov pové naše upravnistvo.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prinesiti ali poslati.

Naslov pove upravnistvo „Novega časa“.

Mladič išče službe

pri kaki slovenski družini v mestu kot služabnik ali pri kakem uradu kot sluga. Več pové upravnistvo tega lista.

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31.

Telefon št. 14-02. — Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mlavaške sprevode ter lahko postreže z najfinjšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vences iz umetnih cvetlic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetlic.

Vsako vrstne krste, kovnaste in lesene, obleke, čevlje in drugi potrebšćine za mllice in sprevode, vočene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenćnih cenah.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

V podružnicah in zastopih: na Općinah pri g. Mrzaku — v Nabrežini pri g. Vitezu — pri Orehu (Nogere) pri g. Jamšek se dobi vse za pogrebe potrebno blago.

V slučajih potrebe se toplo priporoča udani

HENRIK STIBELJ,
deležnik in upravitelj podjetja.

Prodajalna Katoliškega tisk. društva v Gorici
se je preselila in se nahaja sedaj

Montova hiša, Gosposka ulica šte. 2.

Priporoča se toplo za obilen obisk.